

Υπόθεση C-294/24 [Zadzhova]ⁱ

**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής απόφασεως κατά το άρθρο 98,
παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**

Ημερομηνία καταθέσεως:

24 Απριλίου 2024

Αιτούν δικαστήριο:

Rayonen sad Burgas (Βουλγαρία)

Ημερομηνία της απόφασης του αιτούντος δικαστηρίου:

24 Απριλίου 2024

Ενάγουσα της κύριας δίκης:

«Vodosnabdyavane i kanalizatsia» EAD

Εναγόμενος της κύριας δίκης:

ED

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Αγωγικά αιτήματα με τα οποία ζητείται να αναγνωριστεί ότι ο εναγόμενος οφείλει στην ενάγουσα ποσό ύψους 693,56 BGN το οποίο αντιστοιχεί στο ποσό κεφαλαίου για παροχή, απόρριψη και ανάκτηση νερού, πλέον νομίμων τόκων επί του εν λόγω κεφαλαίου από την ημερομηνία καταθέσεως των αγωγικών αιτημάτων ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, δηλαδή από τις 27 Οκτωβρίου 2023, έως την ολοσχερή εξόφληση της οφειλής, καθώς και ποσό ύψους 81,30 BGN το οποίο αντιστοιχεί σε αποζημίωση λόγω καθυστέρησης πληρωμής για την περίοδο από τις 25 Σεπτεμβρίου 2021 έως τις 24 Οκτωβρίου 2023

ⁱ Η ονομασία που έχει δοθεί στην παρούσα υπόθεση είναι πλασματική. Δεν αντιστοιχεί στο πραγματικό όνομα κανενός διαδίκου.

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Η διαδικασία διέπεται από τα άρθρα 628 έως 633 του *Grazhdanski protsesualen kodeks* (βουλγαρικού κώδικα πολιτικής δικονομίας), σε συνδυασμό με το άρθρο 267 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Προδικαστικό ερώτημα

Έχει το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές, την έννοια ότι ρήτρα όπως αυτή που προβλέπεται στο άρθρο 3[1], παράγραφος 2, των γενικών όρων συναλλαγών της *Vodosnabdyavane i kanalizatsia Burgas* (Υδρευσης και αποχέτευσης του Burgas, στο εξής: πάροχος υπηρεσιών ύδρευσης του Burgas) δημιουργεί εις βάρος του καταναλωτή σημαντική ανισορροπία ανάμεσα στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών που απορρέουν από τους γενικούς όρους συναλλαγών, δεδομένου ότι το απαιτητό της αξίωσης βάσει της ρυθμίσεως αυτής η οποία περιλαμβάνεται στους γενικούς όρους συναλλαγών ή η έναρξη της προθεσμίας παραγραφής της αξίωσης για τις παρασχεθείσες υπηρεσίες του παρόχου υπηρεσιών ύδρευσης του Burgas προς τους καταναλωτές εξαρτάται αποκλειστικά από τη συμπεριφορά του παρόχου κατά την έκδοση του τιμολογίου, ακόμη και αν ο πάροχος δεν συμμορφώνεται με την υποχρέωσή του να εκδίδει τιμολόγια σε μηνιαία βάση;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης και νομολογία

Οδηγία 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές – άρθρο 3, παράγραφος 1

Οδηγία 2011/83/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011, σχετικά με τα δικαιώματα των καταναλωτών, την τροποποίηση της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 1999/44/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση της οδηγίας 85/577/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 97/7/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου – άρθρο 1, άρθρο 2, σημείο 1, άρθρο 3 και άρθρο 4

Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση – άρθρο 19

Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης – άρθρο 169

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου και εθνική νομολογία

Zakon za zashtita na potrebitelite (νόμος περί προστασίας των καταναλωτών, στο εξής: ZZP) – άρθρο 143· άρθρο 13 των Dopolnitelni razporedbi (συμπληρωματικών διατάξεων)

Grazhdanski protsesualen kodeks (κώδικας πολιτικής δικονομίας, στο εξής: GPK) – άρθρα 5 έως 13 και 236

Zakon za normativnite aktove (νόμος περί κανονιστικών πράξεων, στο εξής: ZNA) – άρθρο 46

Zakon za zadalzheniata i dogovorite (νόμος περί ενοχικών σχέσεων και συμβάσεων, στο εξής: ZZD):

Άρθρο 69. Ελλείψει προθεσμίας για την εκπλήρωση της παροχής, ο δανειστής δύναται να απαιτήσει την άμεση εκπλήρωσή της.

Άρθρο 84. Αν για την εκπλήρωση της παροχής καθοριστεί ορισμένη ημέρα, ο οφειλέτης καθίσταται υπερήμερος με μόνη την παρέλευση της ημέρας αυτής. [...]

Αν για την εκπλήρωση της παροχής δεν συμφωνηθεί ορισμένη ημέρα, ο οφειλέτης καθίσταται υπερήμερος κατόπιν οχλήσεώς του από τον δανειστή.

Άρθρο 111. Παραγράφονται μετά την πάροδο τριών ετών:

[...]

β) [όπως τροποποιήθηκε – Darzhaven vestnik (Επίσημη Εφημερίδα) αριθ. 12/1993] αξιώσεις αποζημιώσεως και ποινικές ρήτρες λόγω μη εκτελέσεως συμβάσεως:

γ) αξιώσεις από μισθώματα, τόκους και άλλες περιοδικές πληρωμές.

Άρθρο 114. Η παραγραφή αρχίζει από την ημέρα κατά την οποία η αξίωση καθίσταται απαιτητή.

Αν συμφωνηθεί ότι η αξίωση καθίσταται απαιτητή μόνον κατόπιν οχλήσεως, η παραγραφή αρχίζει από την ημέρα που γεννήθηκε η ενοχή.

Άρθρο 119. Με την απόσβεση της κύριας αξίωσης, αποσβέννονται και οι παρεπόμενες από αυτήν αξιώσεις, ακόμη και αν αυτές δεν έχουν παραγραφεί.

Γενικοί όροι παροχής υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης προς τους καταναλωτές από τον πάροχο υπηρεσιών ύδρευσης, τον Δήμο Burgas:

Άρθρο 7. Ο πάροχος υπηρεσιών ύδρευσης δικαιούται:

1. να εισπράττει εμπροθέσμως από τον καταναλωτή τα οφειλόμενα ποσά για τις παρασχεθείσες υπηρεσίες ύδρευσης και αποχέτευσης·

Άρθρο 31. (1) Ο πάροχος υπηρεσιών ύδρευσης εκδίδει τιμολόγια σε μηνιαία βάση, εκτός αν έχει συμφωνηθεί ρητώς διαφορετική περίοδος τιμολόγησης.

(2) Οι καταναλωτές υποχρεούνται, εντός 30 ημερών από την ημερομηνία τιμολόγησης, να καταβάλλουν τα ποσά που οφείλουν για τις παρασχεθείσες προς αυτούς υπηρεσίες ύδρευσης και αποχέτευσης.

Άρθρο 42. Σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης πληρωμής για τις παρασχεθείσες υπηρεσίες, ο καταναλωτής υποχρεούται να καταβάλει στον πάροχο υπηρεσιών ύδρευσης αποζημίωση ίση προς τους νόμιμους τόκους, σύμφωνα με το άρθρο 86, παράγραφος 1, του [ZZD], από την επομένη της ημέρας κατά την οποία η οφειλή κατέστη εκτελεστή έως την ημέρα πίστωσης του οφειλόμενου ποσού στον λογαριασμό του παρόχου υπηρεσιών ύδρευσης.

Απόφαση αριθ. 801, της 11ης Απριλίου 2022, του Sofiyski gradski sad (πρωτοδικείου Σόφιας, Βουλγαρία) στην αστική υπόθεση αριθ. 6686/2021·

απόφαση αριθ. 806, της 28ης Φεβρουαρίου 2019, του Rayonen sad Plovdiv (περιφερειακού δικαστηρίου Plovdiv, Βουλγαρία) στην αστική υπόθεση αριθ. 6360/2018·

απόφαση αριθ. 293, της 16ης Απριλίου 2020, του Okrazhen sad Varna (περιφερειακού δικαστηρίου Βάρνας, Βουλγαρία) στην κατ' έφεση εμπορική υπόθεση αριθ. 125/2020·

απόφαση αριθ. 849, της 15ης Αυγούστου 2022, του Okrazhen sad Burgas (περιφερειακού δικαστηρίου Burgas, Βουλγαρία) στην κατ' έφεση εμπορική υπόθεση αριθ. 857/2022·

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Η διαδικασία στην αστική υπόθεση ενώπιον του Rayonen sad Burgas (περιφερειακού δικαστηρίου Burgas, Βουλγαρία) κινήθηκε στο πλαίσιο των αιτημάτων της αγωγής που άσκησε η Vodospabdyavane i kanalizatsia EAD [πάροχος υπηρεσιών ύδρευσης υπό τη νομική μορφή Ednolichno aktsionerno druzhestvo (μονοπρόσωπης ανώνυμης εταιρίας)] κατά του ED, με τα οποία ζητείται να αναγνωρισθεί, όσον αφορά τις έννομες σχέσεις μεταξύ των διαδίκων, ότι ο εναγόμενος οφείλει στην ενάγουσα, σύμφωνα με το άρθρο 415, παράγραφος 1, σημείο 2, του GPK, σε συνδυασμό με το άρθρο 422 αυτού, σε συνδυασμό με το άρθρο 79 και με το άρθρο 86, παράγραφος 1, του ZZD, τα ακόλουθα ποσά: ποσό ύψους 693,56 BGN το οποίο αντιστοιχεί στο ποσό κεφαλαίου για παροχή, απόρριψη και ανάκτηση νερού μέσω του μετρητή στον Δήμο Burgas για την περίοδο τιμολόγησης από τις 17 Μαρτίου 2020 έως τις 12 Μαΐου 2023 και για την

περίοδο χρέωσης από τις 25 Αυγούστου 2021 έως τις 25 Μαΐου 2023, πλέον νομίμων τόκων επί του εν λόγω κεφαλαίου από την ημερομηνία κατά την οποία το αιτούν δικαστήριο επιλήφθηκε της υποθέσεως, δηλαδή από τις 27 Οκτωβρίου 2023, έως την ολοσχερή εξόφληση της οφειλής, καθώς και ποσό ύψους 81,30 BGN το οποίο αντιστοιχεί σε αποζημίωση λόγω καθυστέρησης πληρωμής για την περίοδο από τις 25 Σεπτεμβρίου 2021 έως τις 24 Οκτωβρίου 2023.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 2 Η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι, σύμφωνα με τους γενικούς όρους συναλλαγών της, ο εναγόμενος πρέπει να χαρακτηριστεί ως καταναλωτής υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης για το επίμαχο ακίνητο. Κατά το επίμαχο χρονικό διάστημα, ο εναγόμενος κατανάλωσε, μέσω του επίμαχου μετρητή, νερό που παρασχέθηκε, απορρίφθηκε και ανακτήθηκε, για το οποίο εκδόθηκαν τα αντίστοιχα τιμολόγια, ο δε εναγόμενος δεν εξόφλησε τις υφιστάμενες οφειλές του βάσει των τιμολογίων εντός 30 ημερών από την ημερομηνία εκδόσεως του καθενός από τα τιμολόγια αυτά, όπως ορίζεται στο άρθρο 3[1], παράγραφος 2, των γενικών όρων συναλλαγών. Η μη καταβολή των οφειλών του εναγομένου έχει ως συνέπεια την υποχρέωση καταβολής αποζημιώσεως λόγω καθυστέρησης πληρωμής από την ημερομηνία κατά την οποία το καθένα από τα τιμολόγια αυτά κατέστη εκτελεστό. Η ενάγουσα πέτυχε την έκδοση διαταγής πληρωμής όσον αφορά τις επίμαχες οφειλές, η οποία επιδόθηκε στον οφειλέτη σύμφωνα με το άρθρο 47, παράγραφος 5, του GPK, από τα στοιχεία δε που παρέσχε το δικαστήριο θεμελιώθηκε το έννομο συμφέρον της αιτούσας για την άσκηση της υπό κρίση αγωγής, σύμφωνα με το άρθρο 422 του GPK.
- 3 Με την αγωγή ζητείται να γίνουν δεκτά τα αγωγικά αιτήματα.
- 4 Ζητείται να αποδοθούν η δικαστική δαπάνη και τα διαδικαστικά έξοδα.
- 5 Ο εναγόμενος κατέθεσε, εντός της νόμιμης προθεσμίας του άρθρου 131, παράγραφος 1, του GPK, υπόμνημα αντίκρουσης της αγωγής με το οποίο υποστηρίζει ότι τα αιτήματα που προβάλλονται με την αγωγή είναι αβάσιμα. Ο ισχυρισμός της ενάγουσας, ότι ο εναγόμενος είναι κύριος του ακινήτου ή καταναλωτής υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης, αμφισβητείται. Η κατανάλωση που επικαλείται η ενάγουσα και αφορά το ακίνητο ή το ύψος των απαιτήσεων αμφισβητούνται. Αντιτάσσεται ότι έχει λήξει η τριετής προθεσμία παραγραφής των αξιώσεων. Η αξίωση επιδικάσεως τόκων αμφισβητείται.
- 6 Ο εναγόμενος ζητεί την απόρριψη των αγωγικών αιτημάτων.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της αποφάσεως περί παραπομπής

- 7 Η παρούσα διαδικασία κινήθηκε στο πλαίσιο αγωγής που άσκησε πάροχος υπηρεσιών ύδρευσης κατά φυσικού προσώπου υπηκόου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλαδή της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας. Σύμφωνα με

όλους τους ορισμούς, τόσο από πλευράς δικαίου της Ένωσης όσο και από πλευράς βουλγαρικού δικαίου, ο εναγόμενος έχει αδιαμφισβήτητα την ιδιότητα του «καταναλωτή», ως φυσικό πρόσωπο το οποίο έχει συνάψει σύμβαση υδροδότησης. Υποστηρίζεται ότι ο εναγόμενος απέκτησε την κυριότητα ακινήτων ευρισκομένων στη Δημοκρατία της Βουλγαρίας και ότι, στο πλαίσιο αυτό, ήταν υποχρεωμένος να καταβάλλει το αντίτιμο για την καταναλωθείσα ποσότητα νερού βάσει γενικών όρων συναλλαγών εγκεκριμένων από τον πάροχο υπηρεσιών ύδρευσης, το οποίο, ωστόσο, δεν κατέβαλλε για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Στο πλαίσιο αυτό, ζητείται η καταβολή της αξίας της παρασχεθείσας ποσότητας νερού, καθώς και αποζημίωση λόγω καθυστέρησης πληρωμής ανερχόμενη στο ύψος των νόμιμων τόκων (τόκοι υπερημερίας).

- 8 Κατ' αρχάς, παρέχονται ορισμένες διευκρινίσεις σχετικά με την ορολογία που χρησιμοποιείται στο πλαίσιο του εθνικού δικαίου της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας. Ο ZZD διακρίνει σαφώς μεταξύ, αφενός, του απαιτητού της αξίωσης και, αφετέρου, του εκτελεστού της παροχής ή της υπερημερίας του οφειλέτη. Ως απαιτητό της αξίωσης (ή της παροχής) νοείται η αφηρημένη δυνατότητα του δανειστή να διεκδικήσει την αξίωση. Αν έχει οριστεί προθεσμία για την εκπλήρωση της παροχής, δηλαδή αν τα μέρη έχουν συμφωνήσει προθεσμία μετά τη λήξη της οποίας η παροχή πρέπει να εκπληρωθεί, η παροχή καθίσταται απαιτητή με τη λήξη της προθεσμίας και η παραγραφή αρχίζει από την ημερομηνία εκείνη· ελλείπει προθεσμίας για την εκπλήρωση της παροχής, δηλαδή αν τα μέρη δεν έχουν συμφωνήσει προθεσμία μετά τη λήξη της οποίας η παροχή πρέπει να εκπληρωθεί, η παροχή καθίσταται απαιτητή ή η παραγραφή αρχίζει από την ημέρα που γεννήθηκε η ενοχή, όπως προκύπτει από το άρθρο 114, παράγραφος 2, του ZZD. Το εκτελεστό της παροχής είναι το χρονικό σημείο μετά το οποίο ο οφειλέτης καθίσταται υπερήμερος και ο δανειστής μπορεί να επιδιώξει την εκτέλεση της απαίτησής του. Αν έχει οριστεί προθεσμία για την εκπλήρωση της παροχής, η παροχή καθίσταται εκτελεστή με τη λήξη της προθεσμίας και ο οφειλέτης καθίσταται υπερήμερος (στην περίπτωση παροχών για τις οποίες έχει οριστεί προθεσμία, η ημερομηνία κατά την οποία η αξίωση καθίσταται απαιτητή και η ημερομηνία κατά την οποία η παροχή καθίσταται εκτελεστή ή κατά την οποία επέρχεται η υπερημερία συμπίπτουν –επέρχονται με τη λήξη της προθεσμίας που έχει συμφωνηθεί μεταξύ των μερών). Ελλείπει προθεσμίας για την εκπλήρωση της παροχής, η παροχή καθίσταται εκτελεστή ή ο οφειλέτης καθίσταται υπερήμερος μόνον κατόπιν ρητής οχλήσεως του τελευταίου από τον δανειστή, σύμφωνα με το άρθρο 84, παράγραφος 2, του ZZD (δηλαδή, όσον αφορά παροχές για τις οποίες δεν έχει οριστεί προθεσμία εκπλήρωσης, η παροχή καθίσταται απαιτητή με τη γένεση της ενοχής, η δε υπερημερία επέρχεται με την επίδοση οχλήσεως στον οφειλέτη). Η σημασία που αποδίδεται στο εκτελεστό της παροχής και στην υπερημερία του οφειλέτη εξηγείται από το γεγονός ότι, μετά την επέλευσή τους, ο οφειλέτης βαρύνεται με τόκους υπερημερίας από την επομένη της ημέρας κατά την οποία κατέστη υπερήμερος έως την ολοσχερή εξόφληση της οφειλής.
- 9 Στο πλαίσιο των επικείμενων εργασιών του αιτούντος δικαστηρίου, ανακύπτουν ορισμένες δυσχέρειες οι οποίες, κατά τον επιληφθέντα δικαστικό σχηματισμό,

θέτουν σε κίνδυνο τη διασφάλιση αποτελεσματικών μέσων έννομης προστασίας σε τομέα διεπόμενο από το δίκαιο της Ένωσης και, συγκεκριμένα, στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών. Στο άρθρο 31, παράγραφος 1, των γενικών όρων παροχής υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης προς τους καταναλωτές από τον πάροχο υπηρεσιών ύδρευσης, τον Δήμο Burgas, προβλέπεται ότι ο πάροχος υπηρεσιών ύδρευσης εκδίδει τιμολόγια σε μηνιαία βάση, εκτός αν έχει συμφωνηθεί ρητώς διαφορετική περίοδος τιμολόγησης. Εντούτοις, στο άρθρο 31, παράγραφος 2, των γενικών όρων αυτών ορίζεται ότι οι καταναλωτές υποχρεούνται, εντός 30 ημερών από την ημερομηνία τιμολόγησης, να καταβάλλουν τα ποσά που οφείλουν για τις παρασχεθείσες προς αυτούς υπηρεσίες ύδρευσης και αποχέτευσης. Το απαιτητό και το εκτελεστό των αξιώσεων των παρόχων υπηρεσιών ύδρευσης ρυθμίζονται ομοιόμορφα στους γενικούς όρους συναλλαγών των παρόχων σε όλους του δήμους της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας – της Σόφιας, του Ploudiv, της Βάρνας, του Burgas, κλπ.. Ως εκ τούτου, στην περίπτωση κατά την οποία ο καταναλωτής προβάλλει ένσταση παραγραφής των αξιώσεων των παρόχων υπηρεσιών ύδρευσης για παρασχεθείσες υπηρεσίες, τα εθνικά δικαστήρια υιοθετούν την ίδια προσέγγιση με βάση τα ακόλουθα: Λαμβάνονται υπόψη το άρθρο 114 του ZZD, κατά το οποίο η παραγραφή αρχίζει από την ημέρα κατά την οποία η αξίωση καθίσταται απαιτητή, καθώς και το γεγονός ότι, αν συμφωνηθεί μεταξύ των μερών προθεσμία πληρωμής, η αξίωση καθίσταται απαιτητή με τη λήξη της προθεσμίας· εν προκειμένω, έχει συμφωνηθεί προθεσμία, δεδομένου ότι, σύμφωνα με το άρθρο 31, παράγραφος 2, των γενικών όρων συναλλαγών των παρόχων υπηρεσιών ύδρευσης, οι οφειλές για τις παρασχεθείσες υπηρεσίες πρέπει να καταβάλλονται εντός 30 ημερών από την ημερομηνία τιμολόγησης. Τα δικαστήρια, λαμβάνοντας υπόψη την έκδοση του τιμολογίου από τον πάροχο υπηρεσιών ύδρευσης και τη λήξη της προθεσμίας των 30 ημερών από την ημερομηνία αυτή, κρίνουν αν η απαίτηση του επαγγελματία έχει παραγραφεί εν όλω ή εν μέρει. Κατ' αρχήν, τα μέρη δεν κωλύονται να συμφωνήσουν προθεσμία για την εξόφληση των οφειλών που απορρέουν από σύμβαση συναφθείσα μεταξύ τους, συμπεριλαμβανομένων των γενικών όρων συναλλαγών. Εφόσον έχει συμφωνηθεί τέτοια προθεσμία, με τη λήξη της προθεσμίας αυτής, η αξίωση καθίσταται απαιτητή ή αρχίζει η προθεσμία παραγραφής. Το ζήτημα ότι οι καταναλωτές τίθενται εν προκειμένω σε μειονεκτική θέση έγκειται στο γεγονός ότι, στους γενικούς όρους συναλλαγών του παρόχου υπηρεσιών ύδρευσης, έχει συμφωνηθεί ότι η προθεσμία αυτή αρχίζει από την ημερομηνία τιμολόγησης. Επομένως, η αξίωση του επαγγελματία καθίσταται απαιτητή ή η προθεσμία παραγραφής της εν λόγω αξίωσης αρχίζει μετά την έκδοση του τιμολογίου, με την οποία αρχίζει να τρέχει η προθεσμία των 30 ημερών, και μόνον μετά τη λήξη της προθεσμίας αυτής αρχίζει να τρέχει η προθεσμία παραγραφής. Τούτο σημαίνει ότι η έναρξη της προθεσμίας παραγραφής εξαρτάται, στην πραγματικότητα, από τη συμπεριφορά του επαγγελματία, γεγονός το οποίο συνιστά επιβάρυνση για τον καταναλωτή, δεδομένου ότι είναι δυνατόν και όχι σπάνιο ο επαγγελματίας να μην εκδίδει τιμολόγια σε μηνιαία βάση όταν γεννάται η αντίστοιχη μηνιαία οφειλή, όπως προβλέπεται στο άρθρο 31, παράγραφος 1, στοιχείο α, των γενικών όρων συναλλαγών του παρόχου υπηρεσιών ύδρευσης του Burgas, αλλά να εκδίδει το

τιμολόγιο σε πολύ μεταγενέστερη ημερομηνία, αναβάλλοντας ουσιαστικά, ως εκ τούτου, την παραγραφή των αξιώσεών του. Ο επιληφθείς δικαστικός σχηματισμός εκτιμά ότι τούτο εγείρει αμφιβολίες ως προς τον ενδεχομένως καταχρηστικό χαρακτήρα της ρήτηρας του άρθρου 31, παράγραφος 2, των γενικών όρων συναλλαγών του παρόχου υπηρεσιών ύδρευσης του Burgas, στο μέτρο που η ρήτρα αυτή παρέχει στον επαγγελματία τη δυνατότητα να καθορίζει μονομερώς, εις βάρος των καταναλωτών, το απαιτητό των αξιώσεών του και, κατά συνέπεια, το χρονικό σημείο έναρξης των προθεσμιών παραγραφής των αξιώσεων αυτών. Το γεγονός αυτό, με τη σειρά του, καθιστά αναγκαία την ερμηνεία, εκ μέρους του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του ζητήματος αν το άρθρο 31, παράγραφος 2, των γενικών όρων συναλλαγών του παρόχου υπηρεσιών ύδρευσης του Burgas ενδέχεται να είναι καταχρηστικό και αν το άρθρο αυτό αντιβαίνει στο άρθρο 3 της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές (στο εξής: οδηγία), καθώς και στο σημείο 1, στοιχείο β', του παραρτήματος επί του άρθρου 3 της οδηγίας αυτής, στο μέτρο που ο πάροχος υπηρεσιών ύδρευσης παραβιάζει συστηματικά την υποχρέωση που υπέχει από το άρθρο 31, παράγραφος 1, των γενικών όρων συναλλαγών του παρόχου υπηρεσιών ύδρευσης του Burgas να εκδίδει τιμολόγια σε μηνιαία βάση, προσβάλλοντας, ως εκ τούτου, το δικαίωμα των καταναλωτών που αντιστοιχεί στην υποχρέωση αυτή να λαμβάνουν χωριστό τιμολόγιο για την κατανάλωση κάθε μήνα. Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από την αξίωση που προβάλλει ο ίδιος ο πάροχος υπηρεσιών ύδρευσης του Burgas, καθώς και από τα τιμολόγια που προσκομίστηκαν στην υπόθεση, τα τιμολόγια που εκδόθηκαν κατά την περίοδο από τις 25 Αυγούστου 2021 έως τις 25 Μαΐου 2023 αφορούν οφειλές που γεννήθηκαν στις αρχές του 2020, δηλαδή τα τιμολόγια εκδόθηκαν πολύ αργότερα από τη γένεση των οφειλών (η οφειλή γεννάται μηνιαίως βάσει της κατανάλωσης νερού).

- 10 Το δεύτερο ζήτημα που απορρέει από το άρθρο 31, παράγραφος 2, των γενικών όρων συναλλαγών του παρόχου υπηρεσιών ύδρευσης του Burgas έγκειται στο γεγονός ότι, αναβάλλοντας την παραγραφή των κύριων αξιώσεών του, ο επαγγελματίας αναβάλλει επίσης την παραγραφή των απορρευσών αξιώσεων για τόκους υπερημερίας, δεδομένου ότι, κατά το άρθρο 119 του ZZD, η απόσβεση της κύριας αξίωσης συνεπάγεται την απόσβεση των παρεπόμενων από αυτήν αξιώσεων, ακόμη και αν αυτές δεν έχουν παραγραφεί. Κατά συνέπεια, η προηγούμενη απόσβεση των κύριων αξιώσεων θα επέφερε επίσης την απόσβεση των αξιώσεων για τόκους υπερημερίας. Ωστόσο, τα βουλγαρικά δικαστήρια επιδικάζουν επί του παρόντος επίσης τόκους υπερημερίας επί των κύριων αξιώσεων, οι οποίοι θα είχαν παραγραφεί αν αποδεικνυόταν ότι το άρθρο 31, παράγραφος 2, των γενικών όρων συναλλαγών του παρόχου υπηρεσιών ύδρευσης του Burgas συνιστά καταχρηστική ρήτρα.
- 11 Το τρίτο ζήτημα που απορρέει από το άρθρο 31, παράγραφος 2, των γενικών όρων συναλλαγών του παρόχου υπηρεσιών ύδρευσης του Burgas σχετίζεται με τα ακόλουθα: Επί του παρόντος, ο πάροχος υπηρεσιών ύδρευσης και τα δικαστήρια εφαρμόζουν τη ρήτρα αυτή ανεξάρτητα από τον ενδεχομένως καταχρηστικό

χαρακτήρα της και δέχονται ότι προβλέπεται προθεσμία πληρωμής των οφειλών που βαρύνουν τους καταναλωτές για υπηρεσίες ύδρευσης και αποχέτευσης, δηλαδή, από τη λήξη της συμφωνηθείσας προθεσμίας, ο καταναλωτής καθίσταται αυτομάτως υπερήμερος, ο δανειστής αξιώνει τόκους υπερημερίας επί του ποσού του κεφαλαίου για το χρονικό διάστημα από την έναρξη της υπερημερίας έως την ολοσχερή εξόφληση της οφειλής και το δικαστήριο επιδικάζει τους εν λόγω τόκους υπερημερίας. Το τελευταίο αυτό γεγονός αυξάνει σημαντικά την οικονομική επιβάρυνση του καταναλωτή, δεδομένου ότι, αν γίνει δεκτός ο καταχρηστικός χαρακτήρας της ρήτρας του άρθρου 31, παράγραφος 2, των γενικών όρων συναλλαγών του παρόχου υπηρεσιών ύδρευσης του Burgas (με την οποία ορίζεται προθεσμία για την εκπλήρωση της παροχής αρχόμενη από την ημερομηνία τιμολόγησης εκ μέρους του επαγγελματία) και η εν λόγω ρήτρα θεωρηθεί άκυρη από την ημερομηνία σύναψης της συμβάσεως, δεν θα ισχύει προθεσμία για την καταβολή της κύριας οφειλής, σύμφωνα με το άρθρο 84, παράγραφος 2, του ZZD, και ο πάροχος υπηρεσιών ύδρευσης θα πρέπει να απευθύνει όχληση προς τον οφειλέτη. Ωστόσο, δεδομένου ότι ο τελευταίος ουδέποτε οχλήθηκε, τα αιτήματα της αγωγής του παρόχου υπηρεσιών ύδρευσης για την καταβολή τόκων υπερημερίας είναι αβάσιμα, καθόσον στον καταναλωτή δεν περιήλθε όχληση προς πληρωμή και, επομένως, ο καταναλωτής δεν κατέστη υπερήμερος. Επί του παρόντος, μολονότι στις υποθέσεις δεν προσκομίζονται στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι ο πάροχος υπηρεσιών ύδρευσης έχει απευθύνει οχλήσεις προς τους καταναλωτές, εντούτοις τα δικαστήρια, δεχόμενα ότι το άρθρο 31, παράγραφος 2, των γενικών όρων συναλλαγών του παρόχου υπηρεσιών ύδρευσης του Burgas προβλέπει προθεσμία πληρωμής των οφειλών και εκτιμώντας ότι ο καταναλωτής έχει καταστεί υπερήμερος από τη λήξη της προθεσμίας, επιδικάζουν τους αιτούμενους τόκους υπερημερίας.

- 12 Για τους λόγους που εκτίθενται ανωτέρω, το Rayonen sad Burgas (περιφερειακό δικαστήριο Burgas) εκτιμά ότι, για την ορθή επίλυση της διαφοράς και για την προσήκουσα διεξαγωγή των μεταγενέστερων διαδικαστικών σταδίων της υποθέσεως, είναι αναγκαία η ερμηνεία των σχετικών διατάξεων του δικαίου της Ένωσης.